

Protocollair vleermuizenonderzoek *Van der Valk Hotel te Venlo*

Luiten Van der Valk Beheer B.V.

Eindrapport

Protocollair vleermuizenonderzoek *Van der Valk Hotel te Venlo*

Luiten Van der Valk Beheer B.V.

Eindrapport

Rapportnummer: 211x09395_1

Datum: 4 oktober 2018

Contactpersoon opdrachtgever: Roy Mullens, Luiten Van der Valk Beheer B.V.

Projectteam BRO¹: Marc Oosting, Sadaf Sharifi, Marcel Koen en
Martijn van de Schoot

Bron foto kaft: Street View, juni 2017

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek.

BRO
Hoofdvestiging
Bosscheweg 107
5931 PK Boxtel
T +31 (0) 411 850 400
E info@bro.nl

Inhoudsopgave

pagina

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel	2
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Voorgenomen werkzaamheden / ingrepen	6
3. WERKWIJZE	7
4. RESULTATEN	9
5. CONCLUSIES EN ADVIES	11
6. BRONNEN	13
7. VERKLARENDE WOORDENLIJST	14

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om een deel van het Van der Valk Hotel te Venlo te slopen, en hier nieuwbouw te realiseren. Tijdens de quickscan is geconstateerd dat het gebouw meerdere potentiële verblijfplaatsen bevat voor vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is protocollair vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2018, om aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten vleermuizen te kunnen vaststellen dan wel uitsluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in het gebouw?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijfsfunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van verblijfplaatsen?
- Leidt de verbouwing tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

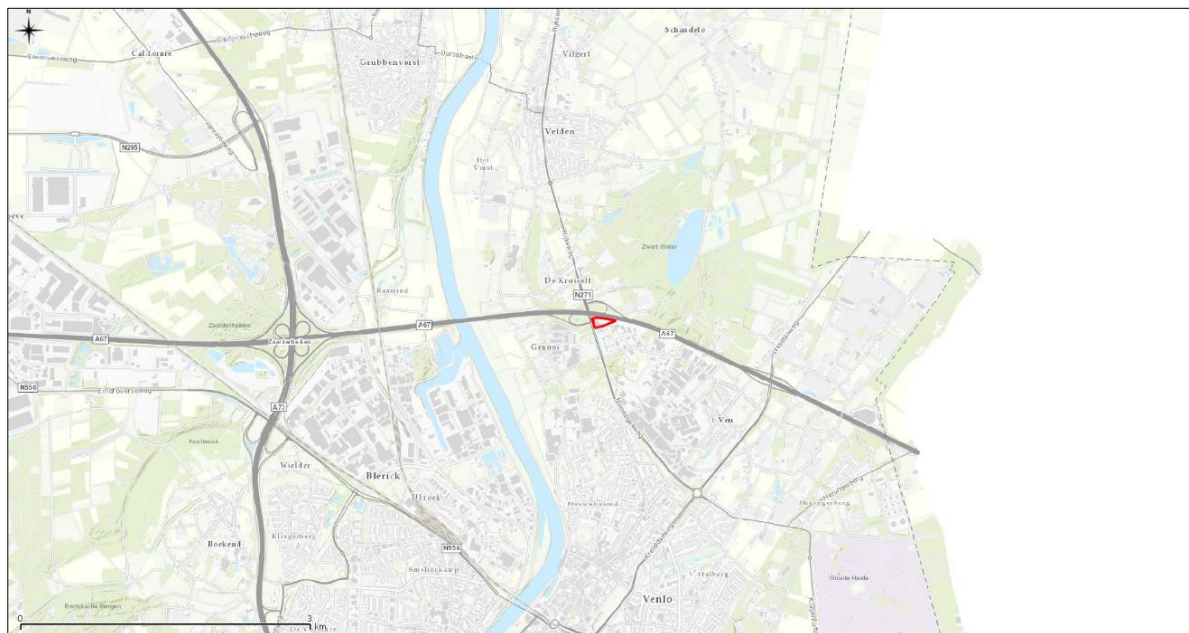
Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen, dan zullen deze (mede ten behoeve van een mogelijke ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een activiteitenplan/mitigatieplan, omdat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast moet komen te staan dat de maatregelen ook daadwerkelijk de functie die het gebouw heeft voor de soort(en), doen behouden. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. Dit zal in een later stadium worden uitgewerkt wanneer aspecten als de exacte werkzaamheden en planning bekend.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffing aanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging. Ook deze aspecten zullen in een later stadium, indien van toepassing, worden uitgewerkt. Dit maakt geen deel uit van de huidige opdracht.

2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen ten noorden van Venlo, in de zuidoosthoek van het kruispunt van de A67 met de N271, bij afrit 40 Velden. Het terrein ligt in de noordwesthoek van bestemmingsplan Noorderpoort. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

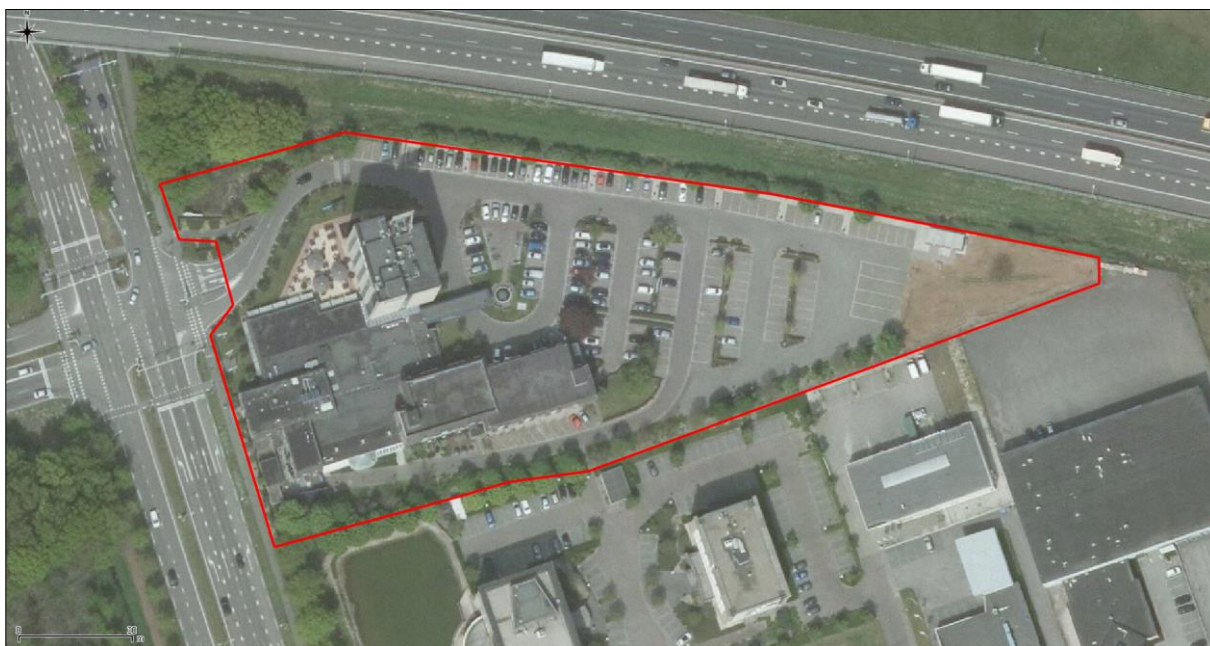

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit een vestiging van Hotel Van der Valk. Dit bestaat uit hotelkamers, een restaurant en feest- en vergaderzalen. Verder bestaat het plangebied voor het grootste deel uit een parkeerplaats. In de uiterste oosthoek staat een fietsenstalling en ligt een klein wandeltuintje met een bijenhotel en enkele houtstapels. In de noordwesthoek ligt een vijver.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 10 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Toren van het hotel van voorzijde

Figuur 4. Toren van het hotel van noordzijde

Figuur 5. Zuidzijde van het plangebied

Figuur 6. Centrale deel plangebied

Figuur 7. Parkeerplaats achter hotel

Figuur 8. Fietsenstalling en wandeltuintje oosthoek plangebied

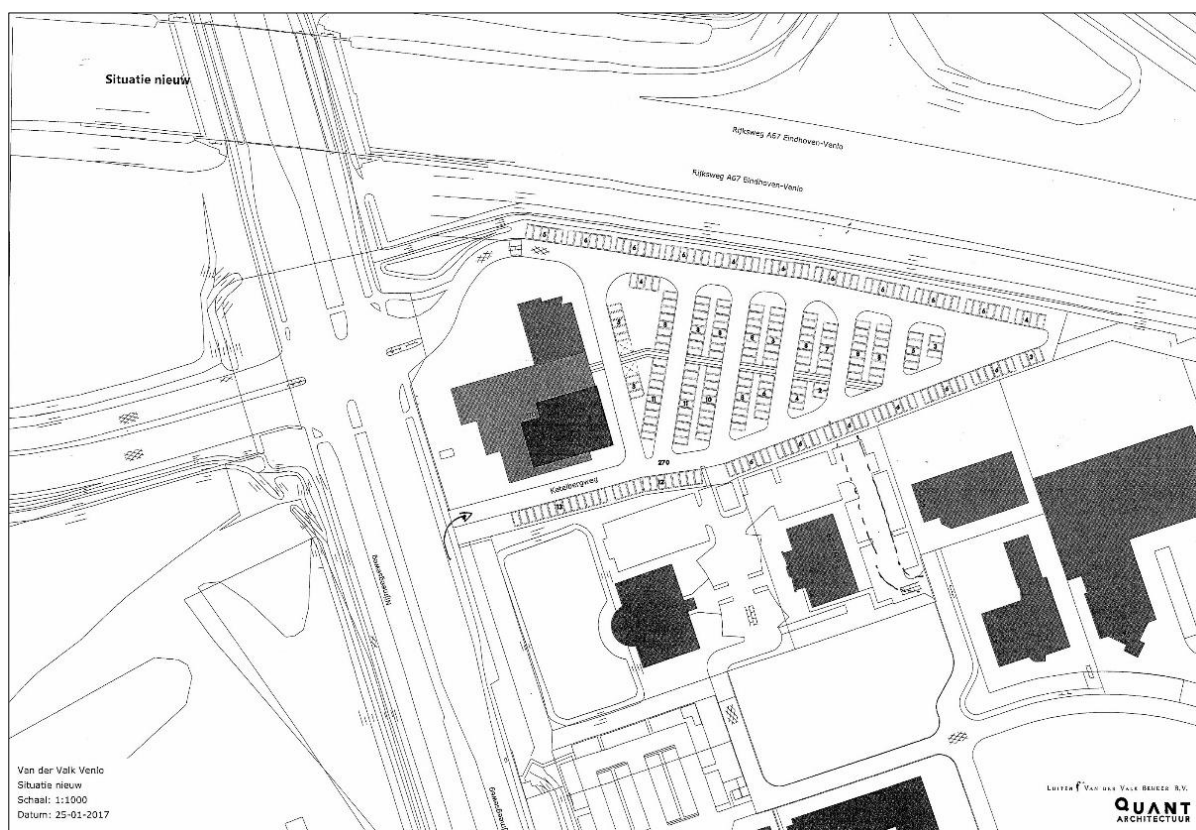
Figuur 9. Straat aan voorzijde plangebied

Figuur 10. Vijver in noordwesthoek plangebied

2.2 Voorgenomen werkzaamheden / ingrepen

Van der Valk is voornemens een groot deel van de gebouwen te slopen en hiervoor nieuwbouw terug te plaatsen. De hoge toren zal blijven bestaan, de overige gebouwen zullen worden gesloopt. Ook wordt de parkeerplaats opnieuw ingericht en zullen er in de hoek in het oosten en langs de zuidzijde extra parkeerplaatsen gerealiseerd worden. De vijver zal onveranderd blijven.

Figuur 11. Toekomstige situatie plangebied

3. WERKWIJZE

In de periode half mei tot en met september 2018 zijn in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger (en tweekleurige vleermuis). Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden door twee waarnemers ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van met name zomerverblijfplaatsen van soorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Ten behoeve van het indiceren van een massawinterverblijfplaats, is de eerste avondronde vóór september 2017 uitgevoerd. Tabel I geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid beneden de 5 Beaufort en geen sprake van neerslag, anders dan lichte motregen (zie tabel I).

Tabel I. Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
18-05-2018	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.24-23.24	21.24	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	14-12 °C
23-05-2018	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.30-23.30	21.30	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	22-19°C
06-06-2018	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf; 2 onderzoekers)	03.20-05.25	05.21	Wind gemiddeld 2 Bft Nevel Geen neerslag	12 °C
28-06-2018	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.55-23.55	21.55	Wind gemiddeld 1 Bft Onbewolkt Geen neerslag	24-20 °C
04-07-2018	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.50-00.00	21.54	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	22 °C
15-08-2018	Vleermuizen (paarverblijf en zwermplaats)	00.00-02.00	21.02	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	17 °C
03-09-2018	Vleermuizen (paarverblijf en zwermplaats)	23.00-01.00	20.21	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	19 °C

4. RESULTATEN

In het gebouw zijn twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in het zuidoostelijke deel van het pand (zie figuur 12). Hieronder is per veldronde een korte beschrijving van de veldbevindingen weergegeven.

18-05-2018

22.05 uur eerste gewone dwergvleermuis. Aanvliegend vanuit zuiden en voor zuidzijde van het gebouw weer direct terugkerend naar zuiden, vermoedelijk naar de vijver. Gedurende de avond 1 gewone dwergvleermuis foeragerend ter hoogte van de zuidelijk gelegen vijver. Het betreffende individu kwam af en toe ter hoogte van zuidzijde van het gebouw. Geen uitvliegers of vleermuizen met binding tot gebouw. Boom op oostzijde van het gebouw 1 foeragerende gewone dwergvleermuis. Totaal dus 2 foeragerende gewone dwergvleermuizen. Geen verblijfplaats of vliegroutes. Geen andere soorten. Voorbeeld foto van verlichte te onderzoeken pand.

23-05-2018

21.49 uur eerste vleermuis, gewone dwergvleermuis. 21.52 uur nog een gewone dwergvleermuis. Beide volgde de veldesdoorns ten zuiden van het gebouw. Ze vlogen aan de zuidzijde van de veldesdoorns, aan water zijde, van oost naar west. Vliegen vervolgens de Nijmeegseweg over. Een van de gewone dwergen uit richting van zuidelijk gebouw Pulse zien komen. Om 22.03 kwam er eentje van overzijde Nijmeegseweg terug gevlogen om te gaan foerageren ter hoogte van het water en de veldesdoorns. Later weer Nijmeegseweg over. Later op avond gewone dwerg foeragerend boven water en langs bomen ten zuiden van ol. Verder geen andere waarnemingen. Conclusie: Geen uitvliegers of vleermuizen met binding tot het Van der Valkgebouw.

06-06-2018

Ochtendronde, door 2 personen. 1 gewone dwergvleermuis foeragerend boven vijver ten zuiden van onderzoekslocatie. 4.45 uur zeer kortstondig twee gewone dwergvleermuizen foeragerend nabij zuidoostelijke hoek bebouwing. 4.46 één gewone dwergvleermuis kort zwermgedrag zuidoostelijke hoek. Circelend vliegend zonder continue sonar. Niet invliegend. Vertoonde interesse in hoek bebouwing. De houten aftimmering.

28-06-2018

Geen uitvliegende, geveltikkende vleermuizen waargenomen. Mogelijk één gewone dwergvleermuis uitvliegend (zuid) oosthoek van bebouwing. Volgende ronde richten op de (zuid) oosthoek. Langs de zuidzijde van de zuidelijk gelegen bomenrij enkele passerende gewone dwergvleermuizen.

04-07-2018

Geen uitvliegende of geveltikkende vleermuizen waargenomen. Tevens niet bij de hoek waar vermoedelijk een verblijfplaats aanwezig kan zijn. Aan de noord en oostzijde geen waarnemingen van vleermuizen.

15-08-2018

Paarverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis vastgesteld in kopse gevel oostzijde.
Geen indicaties van massawinterverblijf.

03-09-2018

Veel sociale roep van gewone dwergvleermuis hoorbaar. Twee gewone dwergvleermuizen gevel grijpend gezien, zie de kleine cirkels op de afbeelding voor de locatie (zie figuur 12). Iets later drie gewone dwergvleermuizen met zwermgedrag waargenomen, zie grote cirkel. Gezien de aantallen en continue hoorbare sociale roepen betreft het hier in ieder geval een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (een mannetje met enkele vrouwtjes). Daarnaast is het niet uitgesloten dat enkele dieren tevens in het gebouw zullen overwinteren, met name gedurende vorstvrije periode.

Figuur 12. Locaties paarverblijfplaatsen (kleine cirkels) en potentiële kleine winterverblijfplaats (grote cirkel)

5. CONCLUSIES EN ADVIES

In het gebouw zijn meerdere verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ook vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd. Bij sloop van het gebouw is men in overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 Wnb (resp. dieren opzettelijk verstoren en voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen). Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van deze verboden op grond van artikel 3.8 Wnb. Een activiteitenplan dient te worden opgesteld, waarin een voorstel wordt gedaan betreffende welke mitigerende maatregelen genomen zullen worden. Deze dient samen met de overige (onderzoeks)documenten ingediend te worden bij de ontheffingsaanvraag.

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek wordt geen aantasting van essentiële foerageergebieden of vliegroutes van de gewone dwergvleermuis verwacht. Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het vleermuisprotocol (versie 2017), kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

Vervolgtraject

In verband met het feit dat er in het oostelijk deel van het complex twee paarplaatsen aanwezig zijn van de gewone dwergvleermuis, wordt geadviseerd om zo snel mogelijk, maar in elk geval voor 15 februari 2018 mitigerende maatregelen te nemen, in verband met de gewenningsperiode van 6 maanden voor het volgende paarseizoen. Hiervoor dienen 8 vleermuiskasten (minimaal 50 bij 30 cm) in de directe omgeving van het pand (maximaal 100 m afstand) opgehangen te worden op minimaal 3,5 m hoogte, bijvoorbeeld aan de te handhaven toren. De kasten dienen geschikt te zijn als paarverblijf. Daarnaast is tevens raadzaam om de spouwmuur van te handhaven toren voor komende winter toegankelijk te maken voor vleermuizen door het verwijderen van de “insectenroostertjes” in de open stootvoegen. Hiermee wordt tevens een alternatieve winterverblijfplaats gecreëerd. Voorwaarde is wel dat hier een luchtspouw aanwezig is van minimaal 2 à 3 cm breed zonder irriterend isolatiemateriaal. Als alternatief kunnen er eventueel ook kasten met extra isolatie worden geplaatst om als winterverblijfplaats te dienen voor enkele gewone dwergvleermuizen tijdens met name de vorstvrije winterperiode. Dergelijke kasten zijn onder andere verkrijgbaar bij FAUNUS Nature Creations.

Zoals eerder genoemd dient bij het indienen van een ontheffingsaanvraag onder andere een activiteitenplan als bijlage te worden aangeleverd. Het activiteitenplan heeft tot doel om mitigerende en/of compenserende maatregelen vast te leggen, die een negatief effect op beschermde soorten, op zowel individueel- als populatieniveau, voorkomen en behoud van de huidige functionaliteit te allen tijde garanderen. Daarnaast dienen in het activiteitenplan voorwaarden als (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. De ontheffing wordt aangevraagd bij de provincie waarin het project is gelegen.

In het activiteitenplan worden alle aspecten behandeld die noodzakelijk zijn voor een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming, conform de “TOELICHTING AANVRAAGFORMULIER WET NATUURBESCHERMING” van de provincie Limburg. In het plan wordt verwoord op welke wijze de negatieve effecten van de ingreep op de verblijfsfuncties van de gewone dwergvleermuis wordt gemitigeerd en/of gecompenseerd. Daarnaast wordt aangetoond dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de voorgenomen ingreep, in welk belang (en met welk doel) de herontwikkeling plaatsvindt en er redelijkerwijs geen alternatief is waarbij de verblijfplaatsen behouden blijven.

De provincie neemt binnen 13 weken een besluit over de aanvraag. De provincie kan deze termijn met 7 weken verlengen.

6. BRONNEN

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, december 2014
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

7. VERKLARENDE WOORDENLIJST

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

